studie en schoolloopbanen

Longitudinaal onderzoek in het basisonderwijs

Leerlingperceptievragenlijst vierde leerjaar (schooljaar 2006-2007)

K. Hendrikx, F. Maes, P. Ghesquière, K. Verschueren & J. Van Damme

Onderzoek gefinancierd door de Vlaamse Regering in het kader van het programma 'Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek'

Longitudinaal onderzoek in het basisonderwijs

Leerlingperceptievragenlijst vierde leerjaar (schooljaar 2006-2007)

K. Hendrikx, F. Maes, P. Ghesquière, K. Verschueren & J. Van Damme

Promotoren coördinatieteam: J. Van Damme, P. Ghesquière, I. Nicaise, P. Onghena & P. Van Petegem
Overige promotoren: B. De Fraine, R. Janssen, F. Laevers, M. Valcke, L. Verschaffel & K. Verschueren

Onderzoek in opdracht van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming, in het kader van het programma 'Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek'

2008

SSL-rapport nr. OD1/08
Datum oplevering eerste versie: 27/05/2008
Datum publicatie: 27/06/2008

Voor meer informatie over deze publicatie:

Steunpunt SSL, onderzoeksdomein “Studie- en schoolloopbanen van leerlingen en studenten”

Auteurs: K. Hendrikx, F. Maes, P. Ghesquière, K. Verschueren & J. Van Damme

Adres: Dekenstraat 2, 3000 Leuven

Tel.: +32 16 32 57 58 of +32 16 32 57 47
Fax.: +32 16 32 58 59
E-mail: Petra.Dewaele@ped.kuleuven.be

Website: http://www.steunpuntloopbanen.be

Copyright (2008) Steunpunt SSL
p/a Parkstraat 47, 3000 Leuven

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder uitdrukkelijk te verwijzen naar de bron.

No part of this material may be made public without an explicit reference to the source.

De verantwoordelijkheid voor dit rapport berust volledig bij de auteurs en vertolkt niet noodzakelijk de officiële visie van de Vlaamse Overheid.

Inhoudstafel

1 Inleiding 1

2 Inhoudelijk kader 2

2.1 Zelfconcept 2
2.2 Welbevinden 3
2.3 Werkhouding en motivatie 3

3 Opbouw van de vragenlijst 4

3.1 Zelfconcept 4
3.2 Welbevinden 5
3.3 Werkhouding 5
3.4 Enkele bedenkingen 6
3.4.1 Keuze van de meetschaal 6
3.4.2 Uitbreidingen voor een volgende afname van de Leerlingperceptievragenlijst 7
3.4.3 Besluit 7

4 Relevante kenmerken van de vragenlijst 8

4.1 Afname en respons 8
4.2 Statistische kenmerken van de items en schalen 8
4.2.1 Zelfconcept 8
4.2.2 Welbevinden 9
4.2.3 Werkhouding 10
4.3 Samenhang tussen de schalen 11
4.3.1 Correlationele analyse 11
4.3.2 Factoranalyse 13
4.4 Besluit 15

Referenties 16

Bijlagen 18

1 Inleiding

In dit rapport wordt de ontwikkeling en afname van de eerste Leerlingperceptievragenlijst binnen het SiBO-onderzoek besproken. Doel van het SiBO-onderzoek is het beschrijven en verklaren van de (verschillen in) ontwikkeling van leerlingen en hun schoolloopbaan vanaf het kleuteronderwijs tot het einde van het lager onderwijs (Maes, Ghesquière, Onghena & Van Damme, 2002). Naast de cognitieve ontwikkeling willen we in dit onderzoek ook uitdrukkelijk aandacht besteden aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.

Tot nu toe hebben we om aspecten van de sociaal-emotionele ontwikkeling te onderzoeken enkel een beroep gedaan op het oordeel van betrokkenen uit de onmiddellijke omgeving, i.c. de ouders en de leerkrachten. Het leek ons immers niet opportuun een schriftelijke vragenlijst voor te leggen aan jonge kinderen in de beginjaren van het lager onderwijs. In het schooljaar 2006-2007 zat het merendeel van de gevolgde kinderen ondertussen al in het vierde leerjaar. We verwachtten dat kinderen van deze leeftijd in staat zouden zijn een vragenlijst die peilt naar sociaal-emotionele aspecten op een zinvolle manier in te vullen. Dergelijke zelfrapportage heeft als voordeel dat we naar cognities en emoties kunnen peilen waar buitenstaanders slechts indirect zicht op hebben via gedragsmatige uitingen.

In het volgende hoofdstuk beschrijven we kort het inhoudelijke kader dat als basis diende voor de ontwikkeling van de Leerlingperceptievragenlijst. In het derde hoofdstuk bespreken we de opbouw van de vragenlijst. Hierbij beschrijven we de variabelen en de wijze waarop we deze operationaliseren. In het laatste hoofdstuk ten slotte bekijken we de eerste resultaten van de afname, meer bepaald onderzoeken we de betrouwbaarheid en validiteit van de items en de schalen.

2 Inhoudelijk kader

Met deze eerste afname van een vragenlijst bij de leerlingen zelf, wilden we in eerste instantie peilen naar sociaal-emotionele aspecten. We vertrokken hier van hetzelfde kader dat bij eerdere bevraging naar deze aspecten binnen het SiBO-onderzoek gebruikt werd, namelijk het onderscheid tussen de sociale ontwikkeling en de dynamisch-affectieve ontwikkeling (Maes, 2003). We onderzochten waar een rechtstreekse bevraging bij de leerlingen een meerwaarde kan bieden. Met andere woorden, wat kunnen leerlingen beter zelf beoordelen dan leerkrachten en/of ouders? Op deze manier komen we uit bij de moeilijker observeerbare dynamisch-affectieve attitudes en vaardigheden zoals zelfconcept, welbevinden en werkhouding of motivatie. Sociale vaardigheden aan de andere kant zijn gemakkelijker observeerbaar door derden.

Daarnaast is het ook de bedoeling om in de toekomst vragen over de school en de klas mee op te nemen in deze vragenlijst.

We lichten eerst kort de verschillende domeinen van de dynamisch-affectieve ontwikkeling toe. In het volgende hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de operationalisering ervan.

2.1 Zelfconcept

Het begrip zelfconcept kan gedefinieerd worden als de verzameling van beoordelingen over het eigen functioneren op verschillende domeinen enerzijds en over zichzelf als persoon in het algemeen anderzijds (De Fraine, Van Damme & Onghena, 2007; Verschueren & Gadeyne, 2007). Het zelfconcept is multidimensioneel en volgens sommige auteurs ook hiërarchisch gestructureerd (Byrne, 1996; Verschueren & Gadeyne, 2007). Vooral Marsh en collega's vonden empirische steun voor een hiërarchisch model waarin algemeen zelfconcept wordt opgesplitst in academisch en niet-academisch zelfconcept, welke op hun beurt verschillende subdimensies omvatten. Niet-academisch zelfconcept omvat onder andere sociaal zelfconcept en fysiek zelfconcept.

Het academisch zelfconcept is binnen ons onderzoek het belangrijkst. Hiermee verwijzen we naar de perceptie die iemand heeft van zijn/haar schoolse capaciteiten. Het academisch zelfconcept bestaat op zijn beurt uit verschillende meer specifieke dimensies, zoals zelfconcept op vlak van wiskunde en van taal. Het heeft zowel een beschrijvende als evaluatieve component (vb. 'Ik ben goed in taal').

De meest onderzochte determinanten van het zelfconcept betreffen de mate van aanvaarding door significante anderen en de mate van competentie (Harter, 1998; vermeld in Verschueren & Gadeyne, 2007). Het belang van het opdoen van succeservaringen voor iemands zelfconcept werd al meer dan een eeuw geleden door James benadrukt. Niet alleen de feitelijke competentie of het succes maar ook de standaard of groep waarmee een persoon zijn vergelijkt, bepalen het competentiegevoel in een bepaald domein. Voor wat het academisch zelfconcept betreft, spelen bijvoorbeeld niet alleen reële schoolse prestaties een rol, maar zijn ook het 'internal-external frame of reference' en het 'big-fish-little-pond-effect' van belang. Het eerste houdt in dat het academisch zelfconcept voor een bepaald vakdomein enigszins kan afwijken van de objectieve prestaties of de prestatiepositie in de klasgroep, omdat leerlingen ook hun prestaties op andere vakdomeinen meewegen. Het tweede impliceert dat het academisch zelfconcept van een leerling negatief gerelateerd is aan de gemiddelde klas- of schoolresultaten. Leerlingen met hetzelfde

vaardigheidsniveau vertonen een lager academisch zelfconcept wanneer ze zich vergelijken met meer vaardige leerlingen en een hoger academisch zelfconcept wanneer ze zich vergelijken met minder vaardige leerlingen.

Het academisch zelfconcept is gecorreleerd met schoolse prestaties. Er zou sprake zijn van een wederkerige relatie. Langs de ene kant beïnvloeden de schoolse prestaties het academisch zelfconcept. Als iemand goede punten haalt voor wiskunde dan gaat die leerling ook denken dat hij/zij goed in wiskunde is. En omgekeerd beïnvloedt het academisch zelfconcept ook de prestaties. Een leerling die denkt dat hij goed is in wiskunde, gaat zich er harder voor inzetten en meer volharden, waardoor die leerling betere prestaties behaalt (Helmke & van Aken, 1995; Trautwein, Lüdtke, Köller, & Baumert, vermeld in Verschueren & Gadeyne, 2007).

2.2 Welbevinden

Met schoolwelbevinden verwijzen we naar de waardering voor en de tevredenheid van de leerling met het dagelijks leven op school. Dit is in de eerste plaats een belangrijke outputvariabele. Hoe een leerling zich voelt op school wordt beïnvloed door een heleboel factoren binnen het onderwijsgebeuren (zoals leerkrachtstijl, relatie met klasgenoten, enz.). Tegelijkertijd kan welbevinden ook een belangrijke procesvariabele zijn. Zich niet goed voelen op school kan bijvoorbeeld negatieve gevolgen hebben voor de inzet die een leerling aan de dag legt.

2.3 Werkhouding en motivatie

Onder de noemer werkhouding en motivatie plaatsen we alles wat te maken heeft met de houding van de leerling ten aanzien van het schoolwerk. In eerste instantie gaat dit over de mate waarin leerlingen zich inzetten, zich kunnen concentreren, ordelijk en gedisciplineerd werken.
Daarnaast plaatsen we onder deze noemer ook interesse en motivatie voor leertaken, doeloriëntatie, ervaren controle over het leerproces en faalangst.
Deze variabelen zijn binnen dit onderzoek belangrijke procesvariabelen. Zo hebben bijvoorbeeld tal van studies het verband tussen de kwaliteit van de motivatie en de inzet of het welbevinden aangetoond (Vansteenkiste, Sierens, Soenens & Lens, 2007).

3 Opbouw van de vragenlijst

Oorspronkelijk was het de bedoeling om de leerlingen zelf een vragenlijst te laten invullen vanaf het vijfde leerjaar. Toch werd geopteerd om de leerlingen al in het vierde leerjaar een vragenlijst voor te leggen. Op basis van de literatuur bleek immers dat dit mogelijk is voor leerlingen van die leeftijd. Die bijkomende afname zal ons in principe toelaten de evolutie van de leerlingen over drie meetmomenten in kaart te brengen. Een vroegere afname heeft als bijkomend voordeel dat we de verschillende schalen naar volgende afnames toe zo nodig verder op punt kunnen stellen. Om de leerkrachten en leerlingen niet te veel te belasten, werd besloten deze vragenlijst eerder beknopt te houden.

Bij de operationalisering van de variabelen vertrekken we van bestaande instrumenten die voldoende psychometrisch zijn onderbouwd.

3.1 Zelfconcept

Voor het meten van het zelfconcept doen we beroep op de 'Self-Description Questionnaire I' van Marsh. Deze kwam naar voor als de beste schaal om binnen het SiBO-onderzoek te gebruiken om het (academisch) zelfconcept te meten. Andere mogelijkheden waren de 'Perception of Ability Scale for Students' (Boersma & Chapman, 1992) en de 'Competentiebelevingsschaal voor Kinderen' (Veerman, Straathof, Treffers, van den Bergh & den Brink, 1997). De 'Self-Description Questionnaire' laat toe het zelfconcept van kinderen van het tweede tot het zesde leerjaar basisonderwijs op acht verschillende domeinen te onderzoeken. De acht schalen bestaan telkens uit 8 items die beoordeeld moeten worden op een vijfpuntenschaal.

Voor onze vragenlijst beperken we ons tot de domeinen wiskunde en taal (zie Tabel 1). We vertrekken van de vertaling van Simons (Simons & Fisette, 2001) die we voor dit onderzoek nog enigszins verder herwerkt hebben. De alfacoëfficiënten van de originele subschalen bedragen telkens 0,89 (Marsh, 1988).

Tabel 1
De (vertaalde) subschalen 'wiskunde' en 'taal' uit de Self-Description Questionnaire I van Marsh

SUBSCHAAL	ITEMS	CRONBACHS ALFA
Wiskunde	• Taken maken voor wiskunde vind ik gemakkelijk • Ik kijk uit naar de les wiskunde • Ik haal goede punten voor wiskunde • Ik ben geïnteresseerd in wiskunde • Ik leer snel bij voor wiskunde • Ik vind wiskunde leuk • Ik ben goed in wiskunde • Ik vind het leuk om taken te maken voor wiskunde	.89
Taal	• Ik haal goede punten voor taal (Nederlands) • Ik vind taal (Nederlands) leuk • Ik ben goed in taal (Nederlands) • Ik ben geïnteresseerd in taal (Nederlands) • Ik vind het leuk om taken te maken voor taal (Nederlands) • Taken maken voor taal (Nederlands) vind ik gemakkelijk • Ik kijk uit naar de les taal (Nederlands) • Ik leer snel bij voor taal (Nederlands)	.89

3.2 Welbevinden

Schoolwelbevinden wordt gemeten aan de hand van de schaal 'Plezier op school' uit de 'Schoolvragenlijst' van Smits en Vorst (1990). Deze schaal onderzoekt "de mate waarin de leerling tevreden zegt te zijn met de school in het algemeen en bevrediging ontleent aan het schoolgaan. De mate waarin de leerling stellingen onderschrijft als: 'Ik vind het leuk om naar school te gaan.'." (Smits & Vorst, 1990, p.11) Deze schaal bestaat uit acht items en heeft een betrouwbaarheid van 0,73 (zie Tabel 2). De 'Schoolvragenlijst' hanteert een driepuntenschaal.

Naast deze acht items werden nog vier items die welbevinden nagaan toegevoegd, namelijk de vier items die in onze leerlingvragenlijst voor de leerkracht worden gebruikt om schoolwelbevinden te meten (Maes, Van Damme & Verschueren, 2005). Dit maakt een directe vergelijking met het oordeel van de leerkrachten mogelijk.

Tabel 2
De schalen 'Plezier op school' uit de Schoolvragenlijst van Smits en Vorst en 'Schoolwelbevinden' uit de leerlingvragenlijst van het SiBO-onderzoek

SUBSCHAAL	ITEMS	CRONBACHS ALFA
Plezier op school	• Ik ben blij dat ik op deze school zit • Ik heb geen zin om naar school te gaan • De lessen op school vind ik vervelend • Ik vind dat we op deze school genoeg leuke dingen doen • Als ik mag kiezen, zit ik liever op een andere school • Ik vind het best leuk op school • Ik krijg slecht les op deze school • Ik heb plezier in het werk voor school	.73
Schoolwelbevinden	• Ik kom met tegenzin naar school • Ik vind de meeste klasactiviteiten plezierig • Ik vind school niet leuk • Ik amuseer me op school	.82 (afname 02-03) .88 (afname 03-04) .87 (afname 04-05)

3.3 Werkhouding

Om de werkhouding na te gaan doen we opnieuw een beroep op de 'Schoolvragenlijst' van Smits en Vorst. Deze keer gebruiken we de schaal 'Leertaakgerichtheid'. Deze schaal onderzoekt: "De mate waarin de leerling zich denkt in te zetten voor het schoolwerk en het goed/hard werken voor schooltaken belangrijk vindt. De mate waarin de leerling stellingen op zich van toepassing acht als: 'Ik werk hard voor alle vakken om goede cijfers te krijgen.'." (Smits & Vorst, 1990, p.11). Deze schaal bestaat opnieuw uit acht items en heeft een alfacoëfficiënt van 0,69.

Daarnaast werden er nog vier items uit de schaaltjes van Eccles toegevoegd (Watt, 2000), daar we het interessant vonden om de werkhouding ook vakspecifiek na te gaan. Er zijn twee items voor wiskunde en twee items voor taal. Die vier items hebben we zelf vertaald.

Tabel 3
De schalen 'Leertaakgerichtheid' uit de Schoolvragenlijst van Smits en Vorst en 'Effort exerted' van Eccles

SUBSCHAAL	ITEMS	CRONBACHS ALFA
Leertaakgerichtheid	• Ik maak mijn werk voor school slordig • Ik houd ervan mijn werk voor school goed te doen, ook al kost dat veel moeite • Ik wil graag veel leren op school • Ik leer minder goed dan ik kan • Ik werk hard op school om goede cijfers te krijgen • Aan hard werken voor school heb ik een hekel • Ik vind het voor mezelf belangrijk om naar school te gaan • Ik vind van mezelf dat ik weinig mijn best doe op school	.69
Effort exerted (wiskunde)	• Ik werk hard voor wiskunde • Ik doe veel inspanningen voor wiskunde	.81 - .87
Effort exerted (taal)	• Ik werk hard voor taal • Ik doe veel inspanningen voor taal	.79 - .87

3.4 Enkele bedenkingen

3.4.1 Keuze van de meetschaal

De verschillende gekozen schalen hanteren niet allemaal dezelfde meetschaal. De 'Self-Description Questionnaire' werkt met een vijfpuntenschaal, de 'Schoolvragenlijst' met een driepuntenschaal, de schaal 'Schoolwelbevinden' uit de Leerlingvragenlijst met een zespuntenschaal en Eccles met een zevenpuntenschaal. Telkens van schaal veranderen is mogelijk te verwarrend voor de kinderen. Daarom werd ervoor gekozen om alle stellingen te laten beoordelen op een vijfpuntenschaal met als antwoordmogelijkheden: 'Niet waar', 'Meestal niet waar', 'Soms niet waar, soms waar', 'Meestal waar' en 'Waar'. Een driepuntenschaal of zevenpuntenschaal zet zich immers gemakkelijk om in een vijfpuntenschaal (en omgekeerd) omdat de neutrale antwoordmogelijkheid gewoon behouden blijft[1]. Omdat meer antwoordmogelijkheden (binnen zekere grenzen) meer informatie oplevert werd voor een vijfpuntenschaal gekozen. Bij een zevenpuntenschaal aan de andere kant kan men zich de vraag stellen in welke mate kinderen in het vierde leerjaar die verschillende antwoordmogelijkheden voldoende kunnen onderscheiden.

De items van de verschillende schaaltjes werden in de uiteindelijke vragenlijst door elkaar gegooid. Algemene vragen worden afgewisseld met vakspecifieke vragen, vragen over wiskunde worden afgewisseld met vragen over taal. Zowel Marsh (1988) als Smits en Vorst (1990) hebben de items in hun vragenlijst door elkaar staan.

[1] Enkele items uit de schoolvragenlijst waarbij sprake was van een hoeveelheidaanduiding werden aangepast om zinvol gebruikt te kunnen worden met een vijfpuntenschaal. Zo werd bijvoorbeeld het item "Meestal heb ik plezier in het werk voor school" veranderd in "Ik heb plezier in het werk voor school".

3.4.2 Uitbreidingen voor een volgende afname van de Leerlingperceptievragenlijst

Deze eerste Leerlingperceptievragenlijst is nog vrij beknopt en kan voor afname in volgende schooljaren nog verder uitgebreid worden. Zo kan het zelfconcept in andere domeinen onderzocht worden. Daarnaast zou er ook verder onderzocht moeten worden hoe motivatie en doeloriëntatie in de vragenlijst kunnen opgenomen worden.

Tot nu toe beperkten we ons tot de perceptie van de leerlingen van zichzelf, namelijk de sociaal-emotionele aspecten van hun eigen functioneren op school. Maar het is zeker ook interessant om de perceptie van de leerlingen van de klas en de school te onderzoeken. Deze mogelijkheid moet naar een volgende afname toe ook zeker verder onderzocht worden.

3.4.3 Besluit

De huidige vragenlijst bestaat uit 40 stellingen die peilen naar het academisch zelfconcept in de domeinen taal en wiskunde, het welbevinden op school en de werkhouding (zowel algemeen als met betrekking tot taal en wiskunde). De stellingen dienen beoordeeld te worden op een vijfpuntenschaal met als antwoordmogelijkheden: ‘Niet waar’, ‘Meestal niet waar’, ‘Soms niet waar, soms waar’, ‘Meestal waar’ en ‘Waar’. De vragenlijst is voorlopig beknopt gehouden maar wordt vanaf het schooljaar 2007-2008 zeker uitgebreid.

Een volledig exemplaar van de vragenlijst zelf vindt men in Bijlage 1.

4 Relevante kenmerken van de vragenlijst

4.1 Afname en respons

De exemplaren van de Leerlingperceptievragenlijst werden samen met de SiBO-toetsen naar de scholen verstuurd. Er werd gevraagd dat de klasleerkracht of iemand anders van het personeel van de school klassikaal zou toelichten wat de bedoeling van de vragenlijst is en enkele voorbeeldstellingen zou overlopen. Vervolgens konden de leerlingen ieder voor zich de vragenlijsten invullen. De ingevulde vragenlijsten werden achteraf samen met de rest van het toetsmateriaal door de school teruggestuurd.
De vragenlijsten dienden ingevuld te worden in de periode tussen 21 mei en 1 juni 2007. Het precieze afnamemoment mocht door de scholen binnen deze twee weken vrij bepaald worden.

De totale SiBO-steekproef voor het afnamemoment aan het einde van het vierde leerjaar bestaat uit 191 scholen met in totaal 5269 leerlingen verdeeld over 316 klassen. We kregen een ingevulde vragenlijst terug van 4690 leerlingen (89%) uit 286 klassen (90,5%) en 179 scholen (93,7%).
De analyses gebeurden enkel op de gegevens van de kinderen uit de scholen van de referentiesteekproef die een getrouwe afspiegeling is van de Vlaamse schoolpopulatie. In totaal gaat het hier om 3342 ingevulde vragenlijsten (op 3656; 91,4%) uit 190 klassen (op 204; 93,1%) en 116 scholen (op 120; 96,7%).

4.2 Statistische kenmerken van de items en schalen

4.2.1 Zelfconcept

Per item van de twee schalen voor zelfconcept, achtereenvolgens inzake wiskunde en taal, berekenden we het aantal leerlingen dat een (geldig) antwoord gaf (N), het gemiddelde (M), de standaarddeviatie (SD) en de itemtotaalcorrelatie (R_{it}). In de laatste kolom geven we de itemtotaalcorrelatie van de items t.o.v. de volledige zelfconceptschaal (R_{it}_bis). De resultaten worden weergegeven in Tabel 4 op de volgende pagina. Ter herinnering, de items werden beoordeeld op een vijfpuntenschaal.
Het gemiddelde schommelt voor alle items net boven het theoretische gemiddelde, maar is nergens extreem. De items 'Ik kijk uit naar de les wiskunde' en 'ik kijk uit naar de les taal' hebben de laagste gemiddelde scores. De spreiding is overal groter dan één. De itemtotaalcorrelatie is voor alle items vrij hoog (tussen 0,56 en 0,70). De itemtotaalcorrelaties van de items ten opzichte van de volledige zelfconceptschaal liggen iets lager.

Daarnaast worden in Tabel 5 de verdelingskenmerken van *de schalen* weergegeven. We berekenden het aantal leerlingen dat de schaal heeft ingevuld (N), het gemiddelde (M), de standaarddeviatie (SD) en de scheefheid. Helemaal achteraan in de tabel geven we de betrouwbaarheid, uitgedrukt in Cronbachs alfa.
De betrouwbaarheid is hoog, zowel voor elk van de twee schaaltjes wiskunde en taal afzonderlijk als voor de volledige zelfconceptschaal. De alfacoëfficiënt kon nergens verder verhoogd worden door het weglaten van één of meerdere items. De gemiddeldes liggen een beetje boven het theoretische gemiddelde en de spreiding is goed. De verdeling is wel lichtjes links-scheef, de schaal 'Zelfconcept wiskunde' eindigt zelfs in een piek. Heel wat leerlingen vulden blijkbaar bij alle items

van deze schaal 'waar' in. Een grafische voorstelling van de verdelingen wordt weergegeven in Bijlage 2. Wat betreft de schalen voor zelfconcept kunnen we besluiten dat het goede schalen zijn.

Tabel 4
Aantal geldige antwoorden, gemiddelde, standaarddeviatie en itemtotaalcorrelatie van de items uit de schalen 'Zelfconcept – wiskunde' en 'Zelfconcept – taal'

NR.	ITEM	*N*	*M*	*SD*	R_{it}	R_{it}_bis
11	Ik kijk uit naar de les wiskunde	3294	3,08	1,40	0,65	0,48
7	Ik vind het leuk om taken te maken voor wiskunde	3308	3,35	1,37	0,74	0,51
31	Taken maken voor wiskunde vind ik gemakkelijk	3313	3,41	1,20	0,70	0,46
18	Ik ben geïnteresseerd in wiskunde	3308	3,51	1,34	0,74	0,53
30	Ik vind wiskunde leuk	3315	3,61	1,39	0,80	0,52
20	Ik ben goed in wiskunde	3306	3,63	1,24	0,70	0,48
8	Ik leer snel bij voor wiskunde	3312	3,76	1,15	0,62	0,50
36	Ik haal goede punten voor wiskunde	3295	3,81	1,15	0,64	0,44
26	Ik kijk uit naar de les taal (Nederlands)	3311	3,13	1,35	0,65	0,36
12	Ik vind het leuk om taken te maken voor taal (Nederlands)	3324	3,32	1,29	0,73	0,43
33	Ik ben geïnteresseerd in taal (Nederlands)	3302	3,32	1,35	0,69	0,40
5	Taken maken voor taal (Nederlands) vind ik gemakkelijk	3316	3,49	1,06	0,56	0,40
1	Ik vind taal (Nederlands) leuk	3337	3,51	1,19	0,64	0,40
40	Ik ben goed in taal (Nederlands)	3333	3,62	1,18	0,70	0,43
21	Ik haal goede punten voor taal (Nederlands)	3306	3,69	1,04	0,60	0,41
14	Ik leer snel bij voor taal (Nederlands)	3315	3,70	1,12	0,62	0,38

Tabel 5
Aantal geldige antwoorden, gemiddelde, standaarddeviatie, scheefheid en betrouwbaarheid van de schalen 'Zelfconcept'

SCHAAL	*N*	*M*	*SD*	Scheefheid	Cronbachs alfa
Zelfconcept - Wiskunde	3342	3,52	0,99	-0,36	0,91
Zelfconcept - Taal	3342	3,47	0,89	-0,25	0,88
Totaal Zelfconcept	3342	3,50	0,67	-0,31	0,83

4.2.2 Welbevinden

Opnieuw geven we *per item*[2] het aantal leerlingen dat een (geldig) antwoord gaf (N), het gemiddelde (M), de standaarddeviatie (SD), en de itemtotaalcorrelatie (R_{it}) (zie Tabel 6). De laatste kolom bevat de itemtotaalcorrelaties van de items t.o.v. de volledige schaal voor welbevinden (R_{it}_bis).

[2] Items met een negatieve verwoording werden geïnverteerd of omgedraaid. Dit betekent dat een 5 een 1 wordt, een 4 een 2 en omgekeerd. Die items worden in de tabel aangeduid met een '(-)'.

Tabel 6
Aantal geldige antwoorden, gemiddelde, standaarddeviatie en itemtotaalcorrelatie van de items uit de twee schalen 'Welbevinden' (respectievelijk de schaal van Smits & Vorst en de SiBO-schaal)

NR.	ITEM	*N*	*M*	*SD*	R_{it}	R_{it}_bis
34	Ik heb plezier in het werk voor school	3312	3,62	1,16	0,55	0,59
27	De lessen op school vind ik vervelend (-)	3310	3,93	1,13	0,56	0,60
19	Ik heb geen zin om naar school te gaan (-)	3304	3,93	1,22	0,55	0,62
4	Ik vind dat we op deze school genoeg leuke dingen doen	3329	4,04	1,00	0,50	0,52
22	Ik vind het best leuk op school	3315	4,29	0,99	0,68	0,71
24	Als ik mag kiezen, zit ik liever op een andere school (-)	3321	4,45	1,09	0,51	0,51
17	Ik ben blij dat ik op deze school zit	3318	4,47	0,97	0,60	0,60
10	Ik krijg slecht les op deze school (-)	3327	4,70	0,81	0,33	0,34
6	Ik kom met tegenzin naar school (-)	3308	3,95	1,20	0,50	0,57
37	Ik vind school niet leuk (-)	3314	4,16	1,19	0,59	0,68
13	Ik vind de meeste klasactiviteiten plezierig	3322	4,23	0,97	0,42	0,51
29	Ik amuseer me op school	3316	4,29	1,00	0,48	0,60

Uit Tabel 6 blijkt dat de leerlingen zich over het algemeen vrij goed voelen op school. De gemiddeldes zijn vrij hoog. De standaarddeviaties zijn voldoende hoog en ook de itemtotaalcorrelaties zijn goed. Enkel het item "Ik krijg slecht les op deze school" heeft een iets lagere itemtotaalcorrelatie (0,33). Dit is het item met het hoogste gemiddelde (na omkering) en de laagste standaarddeviatie.

In Tabel 7 worden de verdelingskenmerken van *de schalen* weergegeven. We berekenden opnieuw het aantal leerlingen dat de schaal heeft ingevuld (N), het gemiddelde (M), de standaarddeviatie (SD), de scheefheid en Cronbachs alfa als maat voor betrouwbaarheid.
Opnieuw valt het hoge gemiddelde op. De standaarddeviaties zijn eerder laag en de verdeling is links-scheef. In Bijlage 3 worden de verdelingen grafisch voorgesteld. De betrouwbaarheid is wel telkens voldoende en zelfs hoger dan de betrouwbaarheid in de originele handleiding van Smits en Vorst (1990). De alfacoëfficiënt kon nergens verhoogd worden door het weglaten van één of meerdere items.

Tabel 7
Aantal geldige antwoorden, gemiddelde, standaarddeviatie, scheefheid en betrouwbaarheid van de schalen 'Welbevinden'

SCHAAL	*N*	*M*	*SD*	Scheefheid	Cronbachs alfa
Plezier op school - Smits & Vorst	3342	4,18	0,69	-1,12	0,82
Schoolwelbevinden SiBO	3342	4,16	0,80	-1,04	0,71
Totaal Schoolwelbevinden	3342	4,17	0,69	-1,09	0,88

4.2.3 Werkhouding

Ook voor *de items* die peilen naar de werkhouding geven we telkens het aantal leerlingen dat een (geldig) antwoord gaf (N), het gemiddelde (M), de standaarddeviatie (SD) en de itemtotaalcorrelatie (R_{it}) (zie Tabel 8). Achteraan worden opnieuw voor alle items de itemtotaalcorrelaties t.o.v. de volledige schaal voor werkhouding weergegeven (R_{it}_bis).

De gemiddeldes liggen opnieuw eerder aan de hoge kant. De standaarddeviaties schommelen rond één en de itemtotaalcorrelaties zijn goed.

Tabel 8
Aantal geldige antwoorden, gemiddelde, standaarddeviatie en itemtotaalcorrelatie van de items uit de schalen 'werkhouding' (respectievelijk 'leertaakgerichtheid' van Smits en Vorst en 'effort exerted' van Eccles)

NR.	ITEM	*N*	*M*	*SD*	R_{it}	R_{it}_bis
25	Aan hard werken voor school heb ik een hekel (-)	3304	3,76	1,26	0,46	0,45
35	Ik leer minder goed dan ik kan (-)	3290	3,99	1,24	0,42	0,39
32	Ik vind van mezelf dat ik weinig mijn best doe op school (-)	3305	4,05	1,18	0,39	0,35
9	Ik houd ervan mijn werk voor school goed te doen, ook al kost dat veel moeite	3326	4,14	1,04	0,45	0,47
39	Ik maak mijn werk voor school slordig (-)	3316	4,18	1,07	0,36	0,35
23	Ik wil graag veel leren op school	3298	4,28	1,00	0,43	0,46
2	Ik vind het voor mezelf belangrijk om naar school te gaan	3334	4,52	0,89	0,38	0,38
16	Ik werk hard op school om goede cijfers te krijgen	3321	4,53	0,80	0,40	0,47
38	Ik doe veel inspanningen voor taal (Nederlands)	3302	3,56	1,25	0,54	0,42
28	Ik werk hard voor taal (Nederlands)	3315	3,81	1,13	0,54	0,49
15	Ik doe veel inspanningen voor wiskunde	3312	3,76	1,19	0,48	0,41
3	Ik werk hard voor wiskunde	3325	3,99	1,03	0,48	0,45

In Tabel 9 ten slotte worden weer de verdelingskenmerken van *de schalen* weergegeven. We berekenden het aantal leerlingen dat de schaal heeft ingevuld (N), het gemiddelde (M), de standaarddeviatie (SD), de scheefheid en Cronbachs alfa als maat voor betrouwbaarheid.
Het gemiddelde op de schaal 'Leertaakgerichtheid' is vrij hoog terwijl de standaarddeviatie eerder laag is. De gemiddeldes op de schaaltjes van Eccles liggen dan weer iets lager. De verdeling van al deze schalen is links-scheef. In Bijlage 4 wordt dit grafisch voorgesteld. De alfacoëfficiënt voor de schaal van Eccles die peilt naar de inzet voor wiskunde is nogal laag, maar nog acceptabel voor groepsafnames. De schaaltjes van Eccles bestaan dan ook maar uit twee items. De betrouwbaarheid van de volledige schaal voor werkhouding is dan weer wel voldoende.

Tabel 9
Aantal geldige antwoorden, gemiddelde, standaarddeviatie, scheefheid en betrouwbaarheid van de schalen 'Werkhouding'

SCHAAL	*N*	*M*	*SD*	Scheefheid	Cronbachs alfa
Leertaakgerichtheid - Smits & Vorst	3342	4,18	0,62	-0,79	0,72
Eccles - Taal	3340	3,69	1,05	-0,50	0,70
Eccles - Wiskunde	3341	3,88	0,96	-0,71	0,64
Totaal Werkhouding	3342	4,05	0,59	-0,60	0,78

4.3 Samenhang tussen de schalen

4.3.1 Correlationele analyse

Om na te gaan of en hoe de verschillende hierboven besproken schalen onderling samenhangen, werden de correlaties tussen de schalen berekend. De resultaten worden weergegeven in Tabel 10.

Tabel 10
Correlaties tussen alle schalen van de Leerlingperceptievragenlijst

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1) Zelfconcept - wiskunde	1,00	0,00	0,74	0,32	0,29	0,33	0,36	0,33	0,09	0,37
2) Zelfconcept - taal		1,00	0,67	0,35	0,31	0,35	0,36	0,09	0,45	0,41
3) Zelfconcept - totaal			1,00	0,48	0,43	0,48	0,51	0,31	0,37	0,55
4) Plezier op school - Smits & Vorst				1,00	0,79	0,97	0,59	0,24	0,29	0,57
5) Schoolwelbevinden - SiBO					1,00	0,91	0,55	0,22	0,25	0,52
6) Schoolwelbevinden - totaal						1,00	0,61	0,25	0,29	0,58
7) Leertaakgerichtheid - Smits & Vorst							1,00	0,37	0,38	0,91
8) Werkhouding wiskunde - Eccles								1,00	0,37	0,64
9) Werkhouding taal - Eccles									1,00	0,66
10) Werkhouding - totaal										1,00

Bij het bestuderen van de correlatiematrix vallen de volgende zaken op:

1. Er is een nulcorrelatie tussen de schalen die peilen naar het *zelfconcept* voor wiskunde en het zelfconcept voor taal. Marsh zelf (1988) stelde ook vast dat er nagenoeg geen correlatie is tussen deze twee schalen. Dit is in lijn met wat men kan verwachten vanuit de multidimensionele visie op zelfconcept, maar niet met wat men kan verwachten vanuit een hiërarchisch model. Bovendien is het verband tussen reële prestaties of de klaspositie voor taal en wiskunde wellicht groter dan het verband tussen de betreffende zelfconceptmetingen. Mogelijk speelt hier mee dat leerlingen hun eigen prestaties op verschillende domeinen onderling gaan contrasteren (zie internal-external-frame-of-reference). Wanneer we een exploratieve factoranalyse uitvoeren met de items van de twee schalen van Marsh, dan vinden we ook heel duidelijk de twee schalen terug als twee factoren. Deze twee factoren verklaren samen 58% van de variantie. De resultaten worden weergegeven in Tabel 11.

Tabel 11
Factorladingen exploratieve factoranalyse met varimax-rotatie op de items uit de schalen van Marsh

Nr	Item	Factor 1	Factor 2
30	Ik vind wiskunde leuk	0,85	-0,05
18	Ik ben geïnteresseerd in wiskunde	0,81	0,01
7	Ik vind het leuk om taken te maken voor wiskunde	0,81	-0,02
20	Ik ben goed in wiskunde	0,80	-0,03
31	Taken maken voor wiskunde vind ik gemakkelijk	0,78	-0,04
36	Ik haal goede punten voor wiskunde	0,74	-0,02
11	Ik kijk uit naar de les wiskunde	0,72	0,03
8	Ik leer snel bij voor wiskunde	0,71	0,09
12	Ik vind het leuk om taken te maken voor taal (Nederlands)	-0,04	0,81
40	Ik ben goed in taal (Nederlands)	0,01	0,79
33	Ik ben geïnteresseerd in taal (Nederlands)	-0,04	0,77
26	Ik kijk uit naar de les taal (Nederlands)	-0,07	0,74
1	Ik vind taal (Nederlands) leuk	-0,01	0,74
14	Ik leer snel bij voor taal (Nederlands)	0,00	0,72
21	Ik haal goede punten voor taal (Nederlands)	0,05	0,71
5	Taken maken voor taal (Nederlands) vind ik gemakkelijk	0,07	0,67

2. De verschillende schalen voor *welbevinden* hangen zoals verwacht wel sterk samen met elkaar. Welbevinden hangt ook significant positief samen met zelfconcept en inzet, zij het dat die correlaties maar matig te noemen zijn.

3. Ook de schalen voor *werkhouding* correleren met elkaar. Zoals wel kon verwacht worden, hangen de schalen zelfconcept en werkhouding als het om dezelfde vakken gaat sterker samen. Zelfconcept voor wiskunde correleert nauwelijks met werkhouding voor taal en omgekeerd.

4.3.2 Factoranalyse

Om een beeld te krijgen van de verhoudingen tussen de items werd ten slotte nog een exploratieve factoranalyse uitgevoerd op alle items van de Leerlingperceptievragenlijst. De drie-factoroplossing werd weerhouden, zowel op basis van de scree-test van Cattell als op basis van het criterium 'proportie verklaarde variantie'[3]. De drie factoren verklaren samen 44% van de variantie. De items uit de schalen die naar het welbevinden (en in mindere mate diegene die naar de werkhouding) peilen, laden vooral hoog op de eerste factor. De items van de vakspecifieke schalen voor wiskunde laden hoog op de tweede factor. De derde factor bevat vooral items die peilen naar de houding van de leerlingen ten opzichte van het vak taal. De factorladingen worden weergegeven in Tabel 12 op de volgende bladzijde.

[3] Criterium 'Proportie verklaarde variantie': enkel factoren die minstens 5% van de variantie verklaren worden weerhouden.

Tabel 12
Factorladingen exploratieve factoranalyse met varimax-rotatie op alle items uit de Leerlingperceptievragenlijst

Item	Factor 1	Factor 2	Factor 3
Ik vind het best leuk op school	0,7616	0,0820	0,1001
Ik vind school niet leuk	0,7556	0,1085	0,1104
Ik ben blij dat ik op deze school zit	0,6793	0,0154	0,0131
Ik heb geen zin om naar school te gaan	0,6622	0,1443	0,1072
Ik amuseer mij op school	0,6619	0,0957	0,0361
Ik kom met tegenzin naar school	0,6346	0,1380	0,0961
De lessen op school vind ik vervelend	0,6320	0,2204	0,1966
Als ik mag kiezen, zit ik liever op een andere school	0,5930	0,0166	-0,0038
Ik heb plezier in het werk voor school	0,5910	0,3017	0,2847
Ik vind dat we op deze school (genoeg) leuke dingen doen	0,5718	0,0998	0,1395
Aan hard werken voor school heb ik een hekel	0,5451	0,2657	0,1953
Ik wil graag veel leren op school	0,5197	0,2253	0,2177
Ik vind de meeste klasactiviteiten plezierig	0,5098	0,1368	0,1983
Ik vind het voor mezelf belangrijk om naar school te gaan	0,5004	0,1556	0,1758
Ik houd ervan mijn werk voor school goed te doen, ook al kost dat veel moeite	0,4062	0,1765	0,2999
Ik krijg slecht les op deze school	0,3879	0,0205	0,0890
Ik maak mijn werk voor school slordig	0,2103	0,1818	0,1935
Ik ben goed in wiskunde	-0,0253	0,8201	-0,0347
Ik vind wiskunde leuk	0,2678	0,7974	-0,1284
Ik haal goede punten voor wiskunde	-0,0051	0,7779	-0,0046
Taken maken voor wiskunde vind ik gemakkelijk	0,0113	0,7704	-0,0694
Ik ben geïnteresseerd in wiskunde	0,2684	0,7582	-0,0575
Ik vind het leuk om taken voor wiskunde	0,2464	0,7533	-0,0917
Ik leer snel bij voor wiskunde	0,0150	0,7220	0,0765
Ik kijk uit naar de les wiskunde	0,2585	0,6599	-0,0508
Ik werk hard voor wiskunde	0,1608	0,3956	0,1310
Ik vind van mezelf dat ik weinig mijn best doe op school	0,1177	0,3273	0,2015
Ik doe veel inspanningen voor wiskunde	0,2178	0,3211	0,1401
Ik amuseer mij op school	0,1832	0,2843	0,2162
Ik ben goed in taal (Nederlands)	0,0262	0,0125	0,7787
Ik vind het leuk om taken te maken voor taal (Nederlands)	0,2451	-0,0919	0,7478
Ik leer snel bij voor taal (Nederlands)	0,0123	0,0124	0,7257
Ik ben geïnteresseerd in taal (Nederlands)	0,2700	-0,0808	0,7239
Ik haal goede punten voor taal (Nederlands)	0,0253	0,0713	0,7145
Ik kijk uit naar de les taal (Nederlands)	0,2498	-0,1138	0,6990
Ik vind taal (Nederlands) leuk	0,2364	-0,0636	0,6649
Taken maken voor taal (Nederlands) vind ik gemakkelijk	-0,0271	0,0701	0,6504
Ik werk hard voor taal (Nederlands)	0,2011	0,1226	0,5024
Ik doe veel inspanningen voor taal (Nederlands)	0,2001	0,0767	0,4843
Ik werk hard op school om goede cijfers te krijgen	0,2292	0,2315	0,2658

4.4 Besluit

De schalen voor zelfconcept blijken te voldoen aan de onderzochte psychometrische criteria. Opvallend is wel dat het academisch zelfconcept voor wiskunde en het academisch zelfconcept voor taal duidelijk onderscheiden kenmerken zijn die geen verband houden met elkaar.
Wat de schalen die peilen naar het welbevinden van de leerlingen betreft, blijkt de schaal van Smits en Vorst een goede schaal te zijn. Enkel het item “Ik krijg slecht les op deze school” heeft een iets lagere itemtotaalcorrelatie, maar het item weglaten levert geen hogere betrouwbaarheid op. De SiBO-schaal heeft een iets lagere betrouwbaarheid, maar nog altijd voldoende.
De schalen voor werkhouding en met name de schalen van Eccles blijken ten slotte iets minder betrouwbaar te zijn. Maar dit is niet verrassend voor schaaltjes van slechts twee items. De betrouwbaarheid van de volledige schaal voor werkhouding, de schalen van Eccles en Smits en Vorst samen, is dan weer wel voldoende hoog.

Referenties

Boersma, F.J., & Chapman, J.W. (1992). *Manual for the Perception of Ability Scale for Students.* Los Angeles: Western Psychological Services.

Byrne, B.M. (1996). Academic Self-Concept: Its structure, measurement and relation to academic achievement. *In: Bracken, B.A.. Handbook of Self-Concept: Developmental, social and clinical considerations*. New York. Wiley.

De Fraine, B., Van Damme, J., & Onghena, P. (2007). A longitudinal analysis of gender differences in academic self-concept and language achievement. A multivariate latent growth curve approach. Contemporary Educational Psychology, 32, 132-150. (Special issue "Advanced Applications of Latent Variable Modeling in Educational Psychology Research").

Helmke, A. & van Aken, M.A.G. (1995). The causal ordering of academic achievement and self-concept of ability during elementary school: A longitudinal study. *Journal of educational psychology, 97 (4), 624-637.*

Maes, F., Ghesquière, P., Onghena, P., & Van Damme, J. (2002). *Longitudinaal onderzoek in het basisonderwijs. Van doelstellingen tot onderzoeksopzet* (LOA-rapport nr. 1). Leuven: Steunpunt Loopbanen doorheen Onderwijs naar Arbeidsmarkt.

Maes, F. (2003). *Longitudinaal onderzoek in het basisonderwijs: Kleutervragenlijst schooljaar 2002-2003*. (LOA-rapport nr. 12). Leuven: Steunpunt 'Loopbanen doorheen Onderwijs naar Arbeidsmarkt', Cel 'Schoolloopbanen in het basisonderwijs' (SiBO).

Maes, F., Van Damme, J. & Verschueren, K. (2005). *Longitudinaal onderzoek in het basisonderwijs: Leerlingvragenlijst tweede leerjaar (schooljaar 2004-2005).* (LOA-rapport nr. 36). Leuven: Steunpunt 'Loopbanen doorheen Onderwijs naar Arbeidsmarkt', Cel 'Schoolloopbanen in het basisonderwijs' (SiBO).

Marsh, H.W. (1988). *Self Description Questionnaire: A theoretical and empirical basis for the measurement of multiple dimensions of preadolescent self-concept: A test manual and a research monograph.* San Antonio, TX: The Psychological Corporation.

Simons, J., & Fisette, P. (2001). Het zelfconcept bij kinderen uitgaande van een multidimensioneel hiërarchisch model. In J. Simons (Red.), Actuele themata uit de psychomotorische therapie, Jaarboek 2001 (pp. 79-98). Leuven, België: Acco.

Smits, J. A. E., & Vorst, H. C. M. (1990). *Schoolvragenlijst voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs: SVL. Handleiding voor gebruikers*. Nijmegen: Berkhout.

Vansteenkiste, M., Sierens, E., Soenens, B., & Lens, W. (2007). Willen, moeten en structuur in de klas: over het stimuleren van een optimaal leerproces. *Begeleid Zelfstandig Leren, 37, Aflevering 16.*

Veerman, J.W., Straathof, M.A.E., Treffers, Ph.D.A., van den Bergh, B.R.H. & den Brink, L.T. (1997). *Competentiebelevingsschaal voor kinderen (CBSK) : handleiding (CBSK)*. Lisse : Swets Test Services (STS).

Verschueren, K., & Gadeyne, E. (2007). Zelfconcept. In K. Verschueren & H. Koomen (Reds.), Handboek Diagnostiek in de leerlingenbegeleiding (pp. 151-167). Antwerpen: Garant.

Watt, H. (2000). Measuring attitudinal change in mathematics and English over the first year of junior high school: A multidimensional analysis. *The journal of experimental education, 68 (4), 331-361.*

Bijlagen

Bijlage 1. De Leerlingperceptievragenlijst vierde leerjaar 19

Bijlage 2. Frequentieverdelingen schalen 'Academisch zelfconcept' 21

Bijlage 3. Frequentieverdelingen schalen 'Schoolwelbevinden' 23

Bijlage 4. Frequentieverdelingen schalen 'Werkhouding' 25

BIJLAGE 1. De Leerlingperceptievragenlijst vierde leerjaar

18494

studie en schoolloopbanen

SiBO
Schoolloopbanen in het basisonderwijs
Dekenstraat 2
B - 3000 Leuven

Leerlingvragenlijst vierde leerjaar

Deze vragenlijst is voor:

Datum: ...../...../2007

Op de achterkant van dit blad vind je een reeks vragen over jezelf, je klas en je school. Aan de hand van deze vragen willen wij jou mening hierover leren kennen. Je kan dus niet fout antwoorden en iedereen zal anders antwoorden. Het maakt dus niet uit wat je buur antwoordt; het gaat om wat JIJ vindt. We hebben ook aan je juf of meester gevraagd om je antwoorden niet te lezen.

De vragen zijn eigenlijk korte zinnen. Denk voor elke zin even na wat je ervan vindt en kies dan het antwoord dat het best bij jouw past. Je kunt telkens kiezen uit vijf antwoorden die gaan van minder naar meer waar. Achter elke zin staan vijf bolletjes, één voor elk antwoord. De antwoorden staan bovenaan. Kies je antwoord en kleur het bolletje in de juiste kolom.

Eerst even een voorbeeld:

	Niet waar	Meestal niet waar	Soms niet waar, soms waar	Meestal waar	Waar
Ik vind huiswerk maken leuk	0	0	0	0	0

Als je huiswerk maken leuk vindt, dan kleur je het bolletje onder de kolom ' Waar '. Dat doe je dus zo:

	Niet waar	Meestal niet waar	Soms niet waar, soms waar	Meestal waar	Waar
Ik vind huiswerk maken leuk	0	0	0	0	●

Als je huiswerk maken meestal leuk vindt, dan kleur je het bolletje onder de kolom 'Meestal waar'.
Als je huiswerk maken meestal niet leuk vindt, dan kleur je het bolletje onder de kolom 'Meestal niet waar'.
Als je huiswerk maken niet leuk vindt, dan kleur je het bolletje onder de kolom 'Niet waar'.
Als je niet goed kunt kiezen, bijvoorbeeld als je huiswerk maken even vaak leuk vindt als niet leuk vindt, dan kleur je het bolletje onder de kolom 'soms niet waar, soms waar'.

Je mag telkens maar één bolletje kleuren per zin. Probeer dit zo netjes mogelijk te doen, want de computer moet je antwoorden kunnen lezen. Let goed op dat je telkens het bolletje kleurt dat naast de zin staat die je beantwoordt.

Wanneer je je vergist hebt, zet je een kruis door het verkeerd gekleurd bolletje en kleur je het bolletje onder het antwoord dat je nu kiest. Als je klaar bent, geef je je blad af aan de juf/meester.

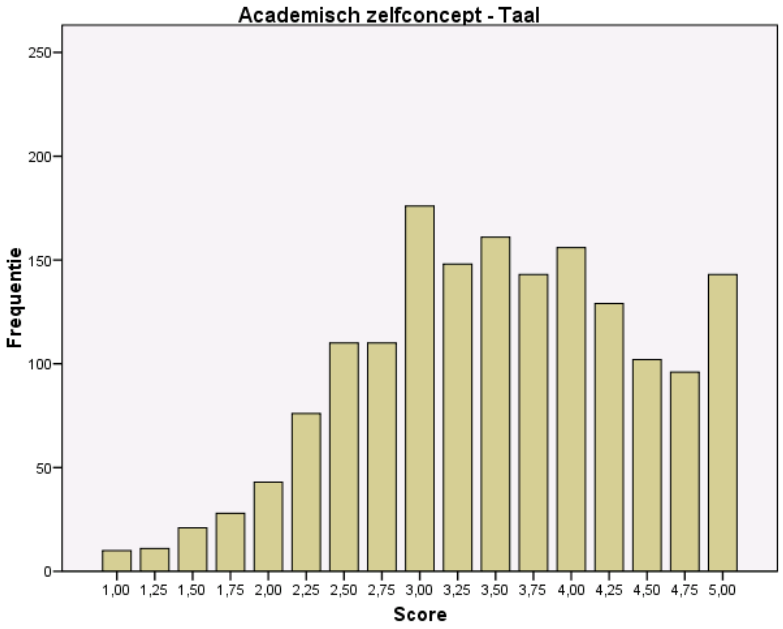
Hartelijk bedankt.

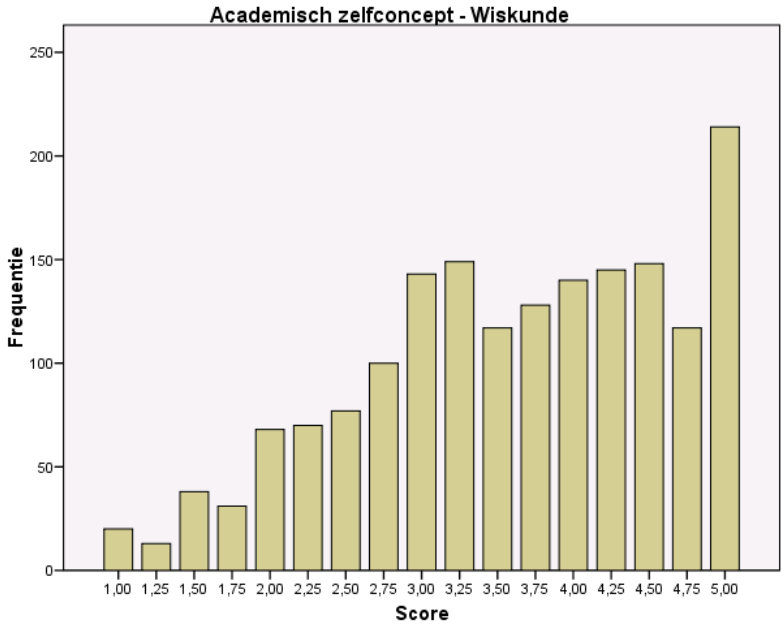
18494

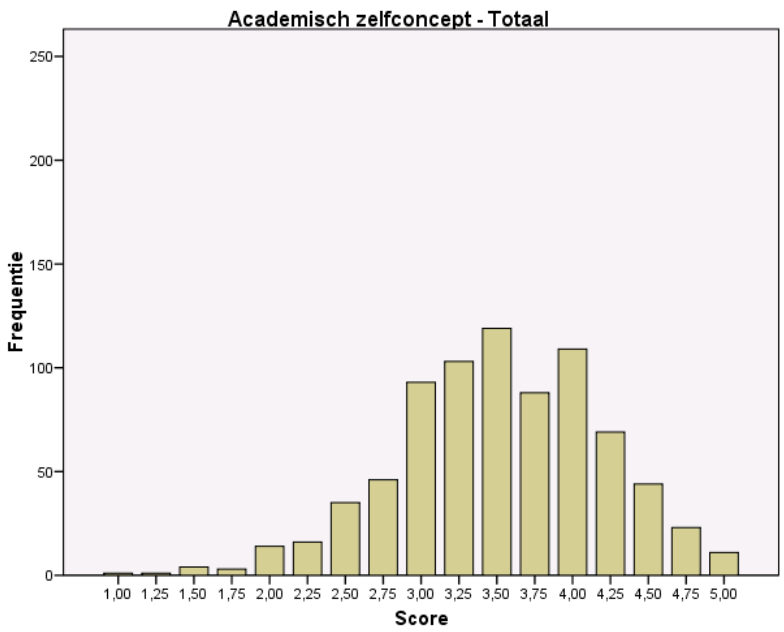
Hieronder staan 40 zinnen. Denk voor elke zin even na wat je ervan vindt en kies dan het antwoord dat het best bij jou past. Je kunt telkens kiezen uit vijf antwoorden.

	Niet waar	Meestal niet waar	Soms niet waar, soms waar	Meestal waar	Waar
1. Ik vind taal (Nederlands) leuk	0	0	0	0	0
2. Ik vind het voor mezelf belangrijk om naar school te gaan	0	0	0	0	0
3. Ik werk hard voor wiskunde	0	0	0	0	0
4. Ik vind dat we op onze school leuke dingen doen	0	0	0	0	0
5. Taken maken voor taal (Nederlands) vind ik gemakkelijk	0	0	0	0	0
6. Ik kom met tegenzin naar school	0	0	0	0	0
7. Ik vind het leuk om taken te maken voor wiskunde	0	0	0	0	0
8. Ik leer snel bij voor wiskunde	0	0	0	0	0
9. Ik hou ervan om mijn werk voor school goed te doen, ook al kost dat veel moeite	0	0	0	0	0
10. Ik krijg slecht les op deze school	0	0	0	0	0
11. Ik kijk uit naar de les wiskunde	0	0	0	0	0
12. Ik vind het leuk om taken te maken voor taal (Nederlands)	0	0	0	0	0
13. Ik vind de meeste klasactiviteiten plezierig	0	0	0	0	0
14. Ik leer snel bij voor taal (Nederlands)	0	0	0	0	0
15. Ik doe veel inspanningen voor wiskunde	0	0	0	0	0
16. Ik werk hard op school om goede cijfers te krijgen	0	0	0	0	0
17. Ik ben blij dat ik op deze school zit	0	0	0	0	0
18. Ik ben geïnteresseerd in wiskunde	0	0	0	0	0
19. Ik heb geen zin om naar school te gaan	0	0	0	0	0
20. Ik ben goed in wiskunde	0	0	0	0	0
21. Ik haal goede punten voor taal (Nederlands)	0	0	0	0	0
22. Ik vind het best leuk op school	0	0	0	0	0
23. Ik wil graag veel leren op school	0	0	0	0	0
24. Als ik mag kiezen, zit ik liever op een andere school	0	0	0	0	0
25. Aan hard werken voor school heb ik een hekel	0	0	0	0	0
26. Ik kijk uit naar de les taal (Nederlands)	0	0	0	0	0
27. De lessen op school vind ik vervelend	0	0	0	0	0
28. Ik werk hard voor taal (Nederlands)	0	0	0	0	0
29. Ik amuseer mij op school	0	0	0	0	0
30. Ik vind wiskunde leuk	0	0	0	0	0
31. Taken maken voor wiskunde vind ik gemakkelijk	0	0	0	0	0
32. Ik vind van mezelf dat ik weinig mijn best doe op school	0	0	0	0	0
33. Ik ben geïnteresseerd in taal (Nederlands)	0	0	0	0	0
34. Ik heb plezier in mijn werk voor school	0	0	0	0	0
35. Ik leer minder goed dan ik kan	0	0	0	0	0
36. Ik haal goede punten voor wiskunde	0	0	0	0	0
37. Ik vind school niet leuk	0	0	0	0	0
38. Ik doe veel inspanningen voor taal (Nederlands)	0	0	0	0	0
39. Ik maak mijn werk voor school slordig	0	0	0	0	0
40. Ik ben goed in taal (Nederlands)	0	0	0	0	0
	Niet waar	Meestal niet waar	Soms niet waar, soms waar	Meestal waar	Waar

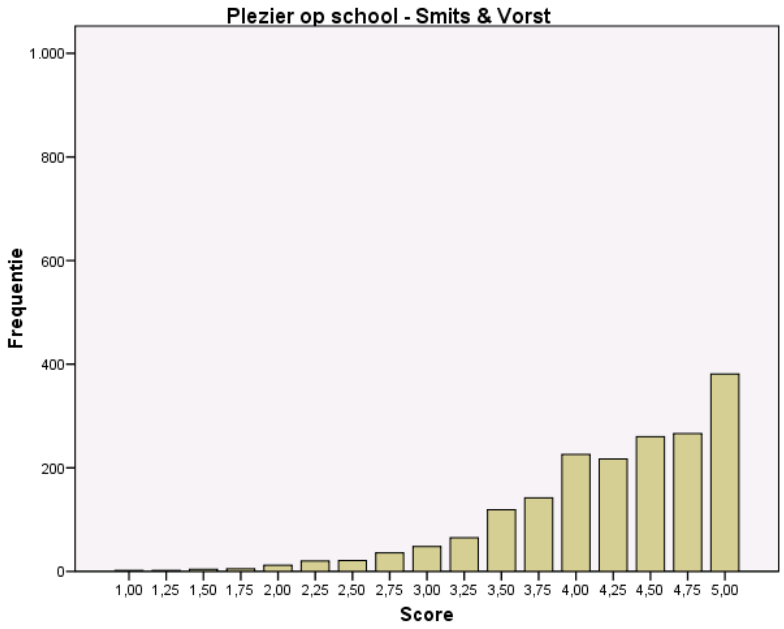
BIJLAGE 2. Frequentieverdelingen schalen ‘Academisch zelfconcept’

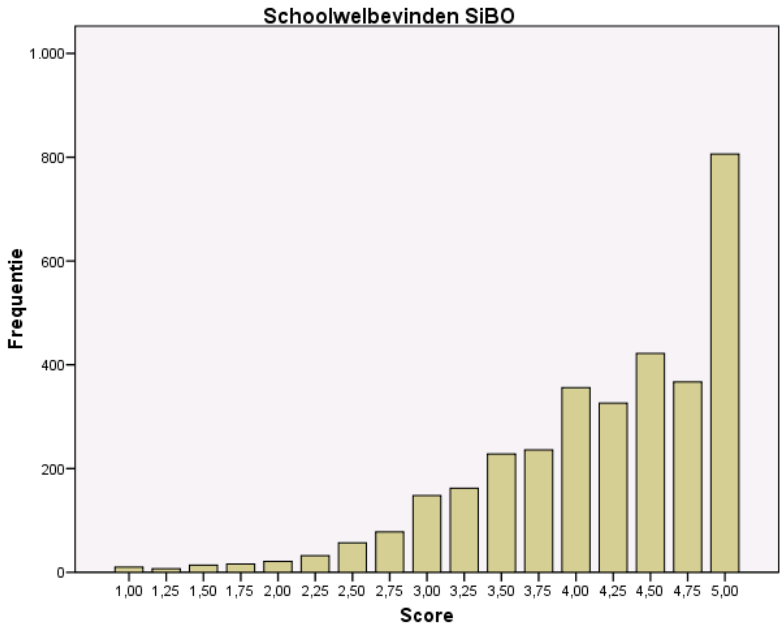

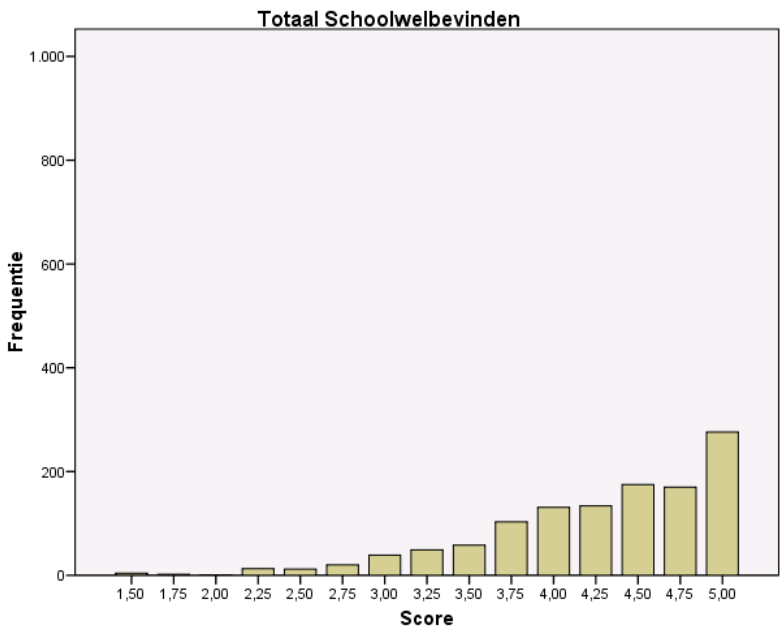

Academisch zelfconcept - Totaal
Frequentie
250
200
150
100
50
0
1,00 1,25 1,50 1,75 2,00 2,25 2,50 2,75 3,00 3,25 3,50 3,75 4,00 4,25 4,50 4,75 5,00
Score

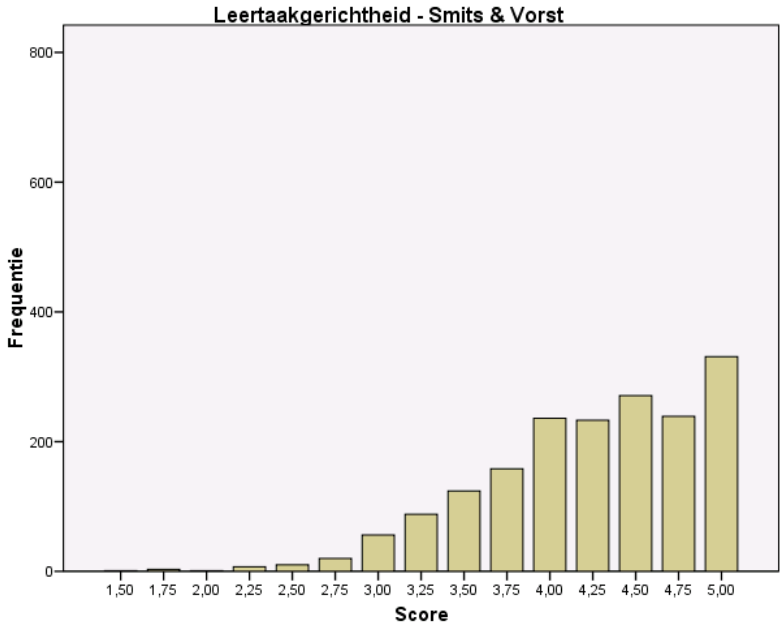
BIJLAGE 3. Frequentieverdelingen schalen ‘Schoolwelbevinden’

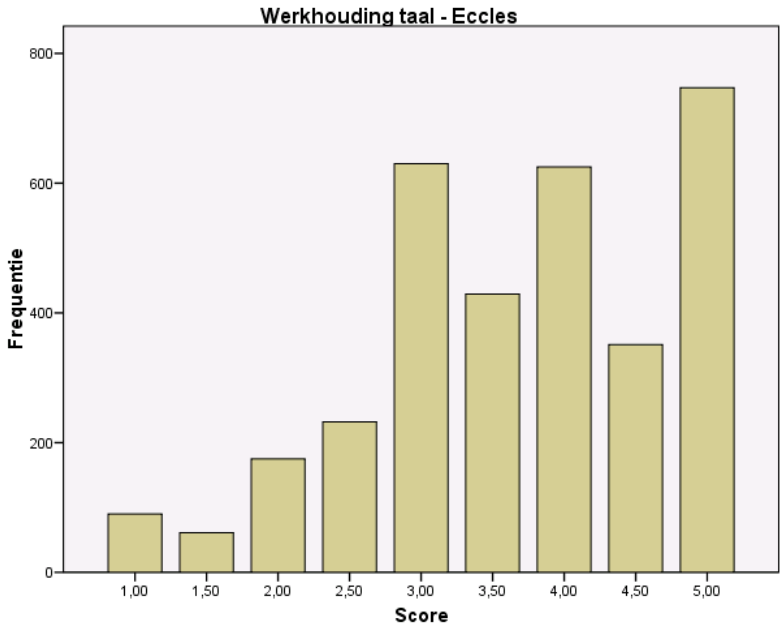

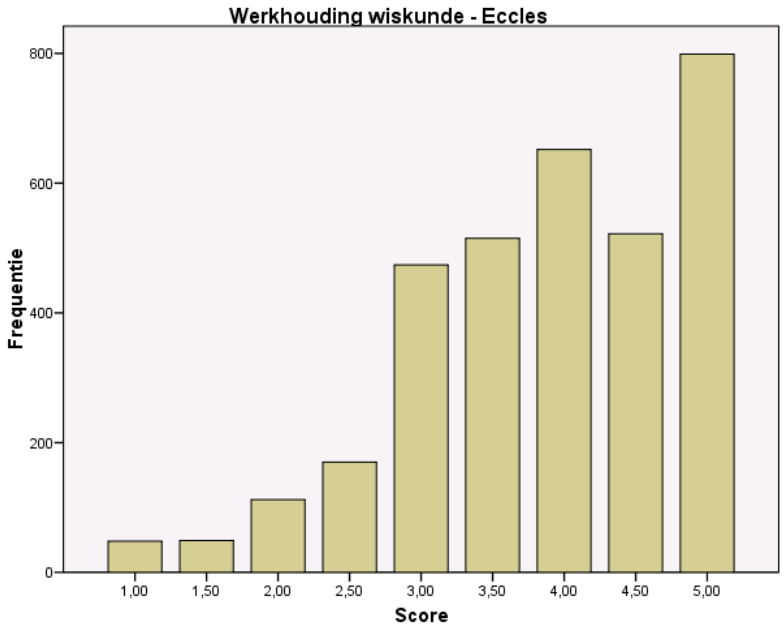

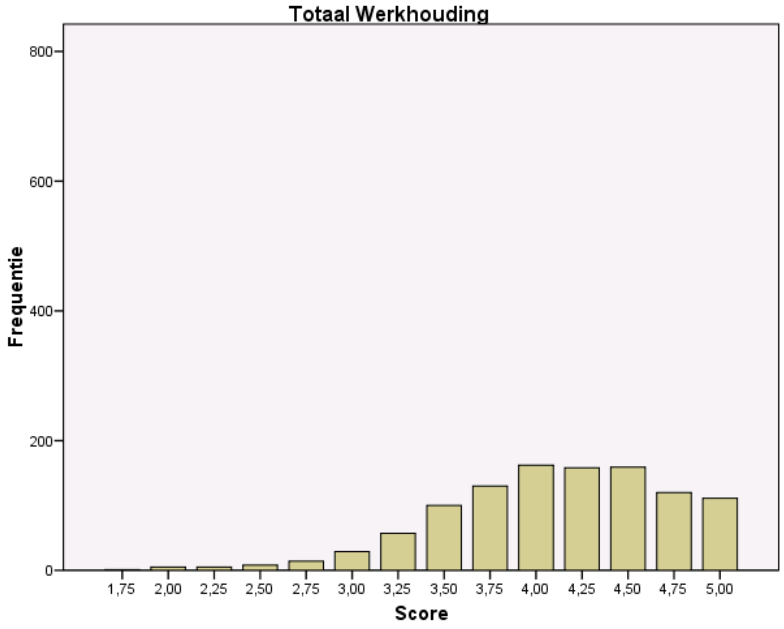

Totaal Schoolwelbevinden
Frequentie
1.000
800
600
400
200
0
1,50
1,75
2,00
2,25
2,50
2,75
3,00
3,25
3,50
3,75
4,00
4,25
4,50
4,75
5,00
Score

BIJLAGE 4. Frequentieverdelingen schalen ‘Werkhouding’

Werkhouding wiskunde - Eccles
Frequentie
800
600
400
200
0
1,00
1,50
2,00
2,50
3,00
3,50
4,00
4,50
5,00
Score

Totaal Werkhouding
Frequentie
800
600
400
200
0
1,75
2,00
2,25
2,50
2,75
3,00
3,25
3,50
3,75
4,00
4,25
4,50
4,75
5,00
Score